

MUNKA- ÉS TŰZVÉDELMI OKTATÁS TEMATIKA

Munkavédelem

Az előzetes oktatásokat a munkavállalók munkába lépésekor, 1 óra időtartamban kell megtartani és írásban dokumentálni a kioktatott dolgozók aláírásával.

- A Munkavédelmi Szabályzat hatálya, tartalma, lényege;
- Munkavállalók jogai és kötelezettségei;
- A munkahelyi balesetek fogalma, bejelentési kötelezettsége a dolgozó részéről;
- Egyéni védőfelszerelések fajtái és használatuk, tárolásuk, karbantartásuk, ellenőrzésük;
- A tevékenység munkahelyi kockázatainak ismertetése;
- Gépek, berendezések ismertetése, ellenőrzése, biztonságtechnikája;
- Elsősegélynyújtás;
- Képernyő előtti munkavégzés ergonómiai előírásai, pihenőidők;
- Alkoholszondás ellenőrzés rendje.

Tűzvédelem

Az előzetes oktatásokat a munkavállalók munkába lépésekor, 1 óra időtartamban kell megtartani és írásban dokumentálni a kioktatott dolgozók aláírásával.

- A Tűzvédelmi Szabályzat ismertetése;
- A tűzjelzés módjai, eszközei, oltás tűz esetén követendő magatartás;
- Tűzoltó készülékek fajtái és kezelésük;
- A tűzveszélyességi osztályok és fokozatok, az alkalmazható eszközök és szerelvények;
- A Tűzriadó Terv ismertetése;
- Tűzveszélyes tevékenység végzésére jogosult személyek, a tevékenység végzéséhez szükséges előírások (alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység);
- Dohányzás és nyílt láng használatával kapcsolatos előírások ismertetése;
- A tűz- és robbanásveszély megelőzése, illetve elhárítása.

MUNKAVÉDELEM

A munkavállaló csak biztonságos munkavégzésre alkalmas - alkoholtól, gyógyszertől, narkotikumtól nem befolyásoltan, kipihent, egészséges állapotban, a munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.

A munkavállaló köteles:

- a munkavégzéshez biztosított munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően, az utasításban előírtak szerint használni, az esetleg meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;
- a munkavégzéshez az egészséget, testi épséget nem veszélyeztető ruházatot és egyéni védőeszközt viselni;
- munkaterületén a fegyelmet, rendet, tisztaságot megtartani;
- munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
- a részére előírt előzetes és időszakos munkaköri alkalmassági orvosi – meghatározott körben pályaalkalmassági - vizsgálaton részt venni;
- a munkavégzés közben észlelt veszélyt, üzemzavart, rendellenességet tőle elvárható mértékben megszüntetni, vagy felettesétől erre intézkedést kérni;
- balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni felettesének.

Az alkalmazás munkavédelmi feltételei

Előzetes fogl.-egészségügyi vizsgálat

- A vállalat minden dolgozója munkába lépés előtt köteles előzetes orvosi vizsgálaton megjelenni a nyilvántartási kartonnal együtt.
- A dolgozót az előzetes munkaköri és szakmai alkalmassági orvosi vizsgálatra a munkaviszony keletkezésekor, a munkaszerződés megkötése előtt a dolgozók felvételével megbízott vezető köteles elküldeni a vállalat költségén.
- A felvételt végző vezető köteles a dolgozót tájékoztatni, hogy munkába állításának feltétele az előzetes orvosi vizsgálat megfelelő eredménye. A munkaszerződést e nélkül kötni nem lehet.
- Az újonnan felvett dolgozót, ha az előzetes orvosi vizsgálaton nem felelt meg, munkába állítani tilos!

Időszakos fogl.-egészségügyi vizsgálat

- A munkavállaló köteles az évenként időszakos foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálaton részt venni.
- Az időszakos vizsgálatok rendjét, nyilvántartását a területi vezető végzi, ellenőrzi.

Soron kívüli fogl.-egészségügyi vizsgálat

A vállalat a dolgozót a megállapított orvosi vizsgálati idő lejárta előtt is küldheti orvosi vizsgálatra, ha ezt a munkaköre megkívánja, vagy olyan betegsége volt, amely kihat a munkavégzés biztonságára.

Az alábbi esetekben kell soron kívüli orvosi vizsgálatra küldeni a dolgozókat:

- akinek munkaköre, munkakörülménye lényegesen megváltozott;
- szakmai (pl. gépkezelői) tanfolyamra beiskolázott dolgozókat még a tanfolyam megkezdése előtt;
- azt a dolgozót, akinél valamilyen baleseti veszélyt jelentő rendellenesség tapasztalható, vagy ilyen panasszal személyesen jelentkezik;
- aki egy éven belül harmadik alkalommal szenved üzemi balesetet;
- az összes konyhai, étkezdei büfé-, kávéfőző helyen alkalmazottakat, bármilyen fertőző megbetegedés észlelésekor;
- a munkáltató a dolgozót saját kérelmére is köteles soron kívül alkalmassági vizsgálatra küldeni;
- foglalkozási megbetegedés esetén a munkaegészségügyi orvosi feladatokkal megbízott orvos intézkedik a 26/1996. (VIII.28)NM.n., 27/1996. (VIII.28)NM.n. alapján.

Egyéni védőeszközök, védőruházat

Azokon a munkahelyeken, ahol a dolgozó testi épségét, egészségét veszélyeztető hatás áll fenn, ill. léphet fel, vagy a közegészségügyi érdek indokolja, a dolgozót egyéni védőeszközzel és védőruházattal kell ellátni.

- Az egyéni védőeszközöket a dolgozó használat előtt köteles ellenőrizni, elhasználódás, meghibásodás esetén azonnal cserét kérni.
- Az egyéni védőeszközök dolgozók részére történő kiadását dokumentálni kell.
- Az egyéni védőeszközök tisztántartása a dolgozók feladata, amelyet a munkahelyi vezető rendszeresen – hetente – köteles ellenőrizni.
- A biztonsági öveket, munkahevedereket rendszeresen terhelési próbával ellenőrizni kell.

- Jellemzően az egyéni védőfelszerelésnek nincsen kihordási ideje.
- Az egyéni védőeszközök nem hordása fegyelmi vétségnek tekintendő!

Az egyes technológiákból adódó veszélyforrások és a védelmi eszközeik:

- **ipari védősisak**

jól láthatósági mellény (vagy azzal egyenértékű ruházat)

- **biztonsági lábbeli**

- **légzésvédő**

Por – előfordulás: vágási és bontási munkák

- **védőszemüveg, teljes álarc**

Szilárd anyagok, folyadékok fröccsenés, szóródás, intenzív fény – előfordulás: bontási munkák, csiszolók, köszörűk használata, betonvágás, vésés, hegesztés stb.

- **védőkesztyű**

Mechanikai hatások, kéz sérülései, veszélyes anyagok – előfordulás: kézi anyagmozgatás során, egyes anyagok használatakor.

- **hallásvédő fül dugó, fültok**

Zaj – előfordulás: egyes gépek környezetében, lakatosmunkák, szükség szerint zajos technológiánál zajos környezetben.

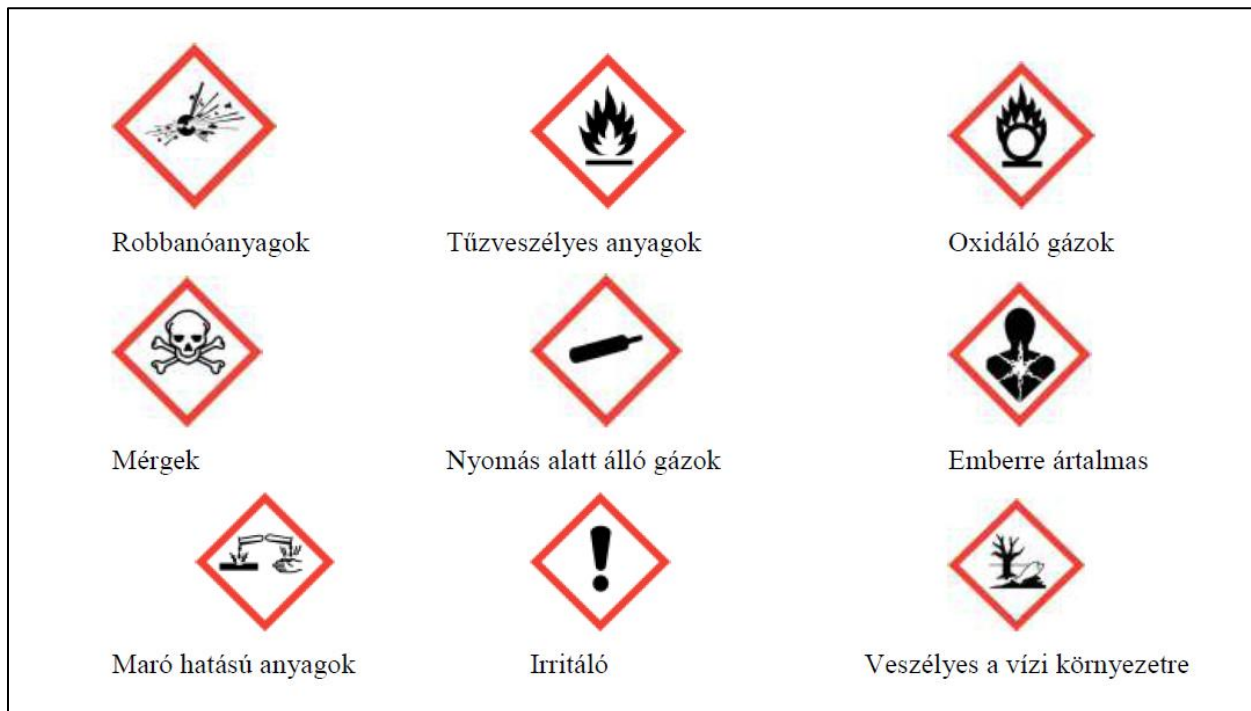
Veszélyes anyagok

VESZÉLYES ANYAGOK TÁROLÁSA

- A veszélyes anyagokat minden esetben külön szekrényben, vagy helyiségben kell tárolni.
- A jelzések mellett a felirat (címke) magyar nyelven jól olvashatóan és letörölhetetlen módon tartalmazza továbbá a termék nevét, a benne lévő veszélyes anyag megnevezését.
- A szóró flakonon is fel kell tüntetni a benne lévő felhígított tisztítószer nevét és adatait. Az R és S mondatokat is!
- A veszélyes anyagokhoz tartozik a biztonsági adatlap.
- A biztonsági adatlap a veszélyes anyag, illetve a veszélyes készítmény azonosítására szolgáló alapvetően fontos dokumentum, amely tartalmazza az egészség és a környezet védelméhez szükséges információkat.
- Tartalmazza továbbá a veszély szimbólumok ábráit, valamint az R és S mondatokat és számokat.

Veszélyszimbólumok

Dohányzás

Adminisztratív, irodai munka munkahelyre vonatkozó ismeretek

A munkavégzéshez csak biztonsági előírásoknak megfelelően működő és engedélyezett munkaeszközök (számítógépek) használhatók.	Állítható képernyő, billentyűzet, munkaasztal.
Az irodai munkákra (számítógépterem esetén 500 lux) vonatkozó megvilágítást kell biztosítani. Folyamatos ülő és előre tekintő testtartás fárasztó, állítható magasságú, háttámlás, igény esetén karfás széket, lábtámaszt kell biztosítani.	A képernyő előtti munkavégzés napi max. 360 perc lehet, óránként 10 perc szünetet tartva, mely lehet más elfoglaltság is.
	Tükröződés elkerülése.
	Térkövetelmények biztosítása.
A közlekedő utakat szabadon kell hagyni.	Zaj, klíma, sugárzás előírásai.

Szerszámokra (kézi, gépi) vonatkozó munkavédelmi előírások:

- A dolgozó köteles a kézi szerszámait, munkaeszközeit, a munka megkezdése előtt megvizsgálni. Dolgozni csak kifogástalan állapotban lévő szerszámmal és munkaeszkővel szabad.
- Hibás szerszámokat és munkaeszkőket, szemmel láthatóan nem teljesen ép szerszámokat a használatból azonnal ki kell vonni.
- Ha gépeknél bármilyen meghibásodást vagy munkavégzést akadályozó dolgot észlel, a munkavállalónak azt azonnal le kell állítani. Üzemelő gépbe kézzel, illetve más idegen tárggyal nyúlni szigorúan TILOS!

Általános üzembiztonsági szabályok:

Munkaterület rendje:

A rendtelenség a munkahelyi balesetek egyik fő előidézője.

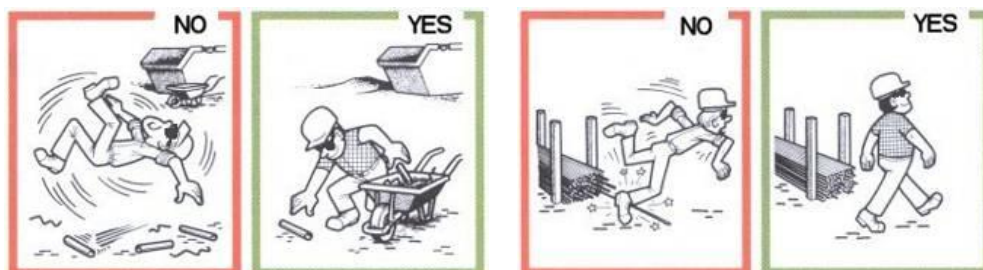

**RENDTARTÁS A MUNKAHELYEN:
EGY HELY MINDENRE ÉS MINDEN A MAGA
HELYÉN**

Mindenki köteles a munkahely rendjének és tisztaságának megtartására.

**Mindenki köteles a munkahelyén időben, kipihent
állapotban, ALKOHOL és egyéb munkavégző
képességre hatást gyakorló szertől mentesen
megjelenni!**

TARTS RENDET

**TÁROLD AZ ANYAGOKAT
SZABÁLYOSAN**

**TEDD A
SZEMETET A
MEGFELELŐSZE
MÉTTÁROLÓBA**

**AZ
UJRAHASZNOSÍTHATÓ
ANYAGOKAT
VESZÉLYMENTESÍTSÜK**

Elektromos veszélyek:

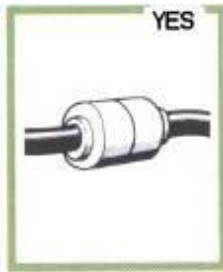
Villamos berendezéseken csak villanszerelők végezhetnek munkát. Az elektromos vezetékeket óvni kell a feszítéstől és vízzel való érintkezéstől.

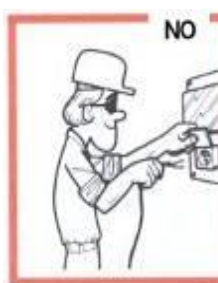
CSUKD BE AZ AJTÓT

**A KONNEKTORT NE A VE-
ZETÉKNÉL FOGVA HÚZD
KI**

**HELYES
CSATLAKOZTATÁS**

A DUGALJ HASZNÁLATA

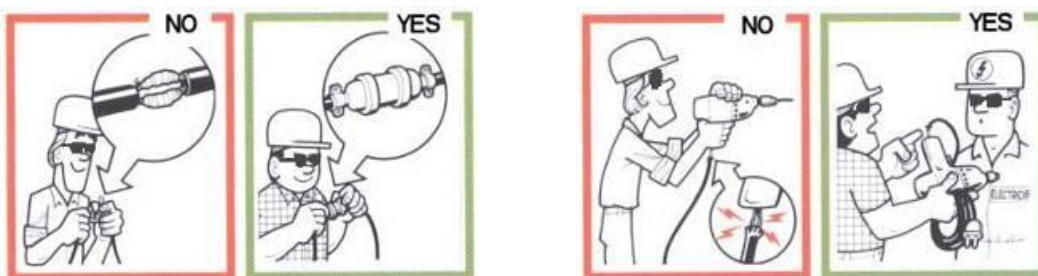
Villanszerelési, vagy más, elektromos berendezéssel folytatott munkát nem szabad párás, esős időben végezni.

Elektromos berendezésen végzett munkánál reteszelje, vagy jelölje meg az indító készüléket a véletlen beindítás megelőzése érdekében.

Ha észleli egy berendezés meghibásodását, ne próbálja meg azt saját maga megjavítani, hanem bízza az ilyen munkát szakképzett személyre.

A kézi anyagmozgatásra vonatkozó előírások:

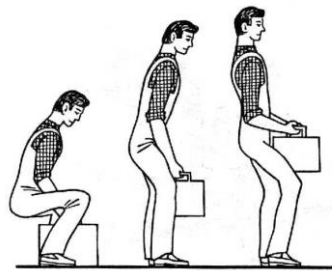
A segédeszköz nélküli kézi anyagmozgatás az anyagmozgatási munka végzésének legősibb, legegyszerűbb módja. A baleseti statisztikákból megállapítható, hogy az anyagmozgatás közben előfordult összes balesetek több mint egyharmada kézi anyagmozgatás közben fordult elő. A balesetek oka legtöbbször a figyelmetlen munkavégzés, a munkavédelmi előírások (pl. súlynormák) figyelmen kívül hagyása, a mozgatás (emelés) közben felvett helytelen testtartás.

A kézi anyagmozgatási tevékenység műveletei:

- a teher megfogása,
- emelés,
- szállítás,
- letevés.

A **megfogás** előtt ellenőrizni kell, hogy a teher nincs-e lerögzítve, a feltüntetett vagy becsült súly az előírt határokon belül van-e, megvan-e a biztonságos megfogás lehetősége.

Az **emelés** megkezdése előtt olyan testhelyzetet kell felvenni, amely mellett a legkisebb a gerincoszlop igénybevétele. A célszerű testhelyzet lényege, hogy az emelés megkezdésekor a térdek be vannak hajlítva, a hát egyenes, a dolgozó és a teher együttes súlypontja a lábak által határolt terület felett helyezkedik el. Az emelést lassú, egyenletes mozgással való felemelkedéssel célszerű végezni.

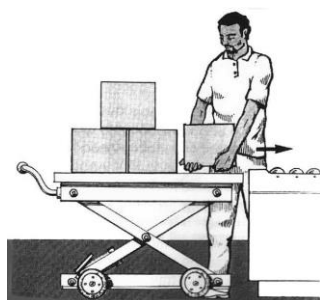

2. ábra: A teher helyes emelése a földről

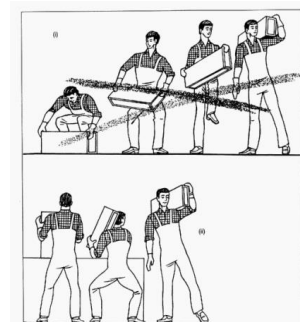
Szállításkor a terhet a testhez közel kell tartani, és törekedni kell a terhelés egyenletes eloszlására. Súlyos vagy terjedelmes terheket nem a teste előtt, hanem a vállon vagy a háton célszerű szállítani.

A teher **letevése** előtt meg kell győződni arról, hogy a teher biztonságosan lehelyezhető-e az adott helyre. Az ujj sérülések megelőzésére célszerű a lerakási helyre előzetesen alátéteket helyezni. A teher letevésekor a célszerű testhelyzet ugyanaz, mint az emeléskor, vagyis a térdek behajlítottak, a hát egyenes.

Nehéz teher mozgásakor célszerű a terhet először asztal magasságra emelni valamilyen eszköz segítségével, majd innen tovább emelni a vállra kézi erővel.

3. ábra: Nehéz teher helyes emelése

Alkoholos állapot ellenőrzésének rendje

A dolgozó köteles munkahelyén a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban megjelenni, és ilyen állapotban munkát végezni. Alkoholos állapot ellenőrzését munkára való jelentkezéskor és munkaidő alatt kell végezni.

Az ellenőrzést az emberi méltóság tiszteletben tartásával kell végezni.

Az alkoholos befolyásoltság alatt álló dolgozót, annak mértékétől függetlenül, a munkavégzéstől el kell tiltani, és a munkaterületről el kell távolítani.

Ha a dolgozó cselekvőképessége korlátozott, mentőt kell hívni, átadva az írásbeli kérelmet a véralkohol szint meghatározására.

Ha a dolgozó az alkoholos állapot ellenőrzését megtagadja, fegyelmi vétséget követ el, s a munkavégzéstől el kell tiltani.

Munkabalesetek bejelentése

A dolgozó – vagy ha ebben akadályozva van, közvetlen munkatársa – köteles a legkisebb sérülést is közvetlen felettesének azonnal jelenteni, független attól, hogy a baleset munkavégzés vagy kiküldetés, stb. közben következett be. Be kell jelenteni a munkába jövet és onnan a legrövidebb úton hazafelé menet következtében baleseteket is (úti balesetek).

A munkabaleseti naplóba rögzíteni kell.

Azzal a dolgozóval szemben, aki a sérülést azonnal, de indokolt esetben legkésőbb 24 órán belül közvetlen felettesének nem jelenti, az orvos segítségét nem veszi igénybe, hamis adatot mond be, fegyelmi felelősségre vonást kell alkalmazni.

A bejelentési kötelezettség vezető részéről történő elmulasztása ugyancsak fegyelmi eljárást von maga után.

A baleset megelőzése érdekében figyelemmel kell kísérni a személyi sérüléssel nem járó, jelentősebb veszélyhelyzeteket, eseményeket. (kvázi baleset)

Üzemi úti baleset az a baleset amely a munkavállalót munkából lakásra, szállásra, illetve lakásról, szállásról munkába menet éri.

Tanulói baleset: az a baleset amely a tanulót elméleti oktatás-testnevelési órán-szünetben és egyéb foglalkozási órák keretében éri /kivétel a gyakorlati foglalkozás esetén történő baleseteket/ A gyakorlati foglalkozáson történt tanulói baleseteket munkabalesetként kell kezelni

Munkabaleset: Az a baleset, amely a munkavállalót éri szervezett munkavégzés közben vagy azzal összefüggésben független helytől, időponttól, sérült közrehatásától.

Elsősegélykérés, elsősegélynyújtás

Orvos vagy mentő értesítése

Mentőhívás:

- A bejelentő neve, telefonszáma, amelyről telefonál
- A baleset helyszínének pontos meghatározása
- A baleset fajtája és súlyozása
- A sérültek száma, neme, becsült életkora, és minden adat, amit az állapotukról tud.
- Tájékoztatás egyéb veszélyekről

Alapszintű újraélesztés

<p>1.</p> <p>Szólj a beteghez és óvatosan rázd meg a vállát!</p>	<p>2.</p> <p>Ha nem reagál, kiabálj segítségért!</p>	<p>3.</p> <p>Biztosíts szabad légutat! (fej hátra – áll előre)</p>	<p>4.</p> <p>Normálisan veszi a levegőt? (Látom, hallom, érzem, 10 mp alatt legalább 2 levegővétel, nem hörög)</p>
<p>5.</p> <p>Ha nem veszi a levegőt normálisan, hívd mentőt (104). Mond a diszpécsernek, hogy újra élesztéshez kérsz segítséget!</p>	<p>6.</p> <p>Az összekulcsolt kezeidet helyezd a mellkas közepére és végezz 30 mellkas nyomást!</p>	<p>7.</p> <p>A légutak szabadon tartása mellett, fújj be kétszer a beteg szájába, úgy hogy a mellkas megemelkedjen! Befúvás közben fogd be a beteg orrát!</p>	<p>30 B.</p> <p>2</p> <p>Folytasd az újraélesztést a mentők megérkezéséig, vagy amíg a beteg magához nem tér. Egyéb esetben ne állj meg! (30 kompressziót követ 2 befúvás)</p>

TŰZVÉDELEM

Mi a TŰZ?

Anyagi javak pusztulásával, az emberi élet, egészség veszélyeztetésével járó, az ember által nem kívánt, időben és térben nem korlátozott és nem ellenőrzött égési folyamat.

Mi az ÉGÉS?

Kémiai folyamat, amikor az éghető anyag megfelelő hőmérsékleten a levegő oxigénjével egyesül, hő és legtöbb esetben, fény alakjában energiát szolgáltat. Az égés alapvető formája az oxidáció, fényfejlődés és lángképződés nélkül is végbemehet.

Az égés feltételei:

- éghető anyag,
- az égéshez szükséges oxigén vagy oxidáló anyag,
- a megfelelő hőmérséklet, gyújtóenergia.

Az égés a három összetevő együttes megléte esetén jön csak létre. Ha bármelyik hiányzik, vagy nincs a szükséges mértékben jelen, az égés nem jön létre. Ez a tűzoltás alapja.

Éghető anyagok általában azok az anyagok, melyek tűz vagy hő hatására lángra lobbannak, parázslanak, szenesednek, és a gyújtóforrás eltávolítása után a fenti jelenségek tovább fennmaradnak.

Nehezen éghető anyagok, melyeknél az éghető anyagokra jellemző jelenségek a gyújtóforrás eltávolítása után megszűnnek.

Nem éghetőek azok az anyagok, melyek gyújtóforrás hatására nem lobbannak lángra, nem parázslanak és nem szenesednek.

Általános tűzvédelmi ismeretek

A tűzvédelmi követelményeket az anyagok tűzveszélyességi osztálya, a kockázati egység kockázati osztálya, az épület, az önálló épületrész és a speciális építmény mértékadó kockázati osztálya alapján kell megállapítani.

(54/2014. (XII. 5.) BM rendelete az Országos Tűzvédelmi Szabályzat)

Tűzveszélyességi és kockázati osztályba sorolás

Az épületet 4 kockázati osztály alapján kell besorolni.

MEGNEVEZÉSE

JELÖLÉSE

Nagyon alacsony kockázati, osztály,	NAK
Alacsony kockázati, osztály,	AK
Közepes kockázati, osztály	KK
Magas kockázati, osztály	MK

Az anyagok és keverékek tűzveszélyességük alapján 3 osztályba kell besorolni.

Megnevezésük:

- Robbanásveszélyes
- Tűzveszélyes
- Nem tűzveszélyes

A tűzjelzés történhet

- **105**, illetve a **112** telefonszámon
- ezzel egy időben hangos kiáltással, **TŰZ VAN!**
- az épületben elhelyezett **kézi jelzésadók** segítségével.

Telefonon történő jelentéskor a következőket kell bemondani

- a tűz helyének pontos címét,
- a tűz jellegét, hogy mi ég, mi van veszélyeztetve.
- emberélet van-e veszélyben,
- a tüzet jelentő személy saját nevét, a jelentés idejét és telefonszámát

A legismertebb oltóeszköz a víz. Ezt azonban elektromos tüzek oltására használni TILOS! Használata előtt a területet és környezetét áramtalanítani kell.

Ezt követik a különböző kézi oltókészülékek:

- ABC porral oltó készülékek
- CO₂ szén-dioxiddal oltó készülékek

Kézi oltókészülék használata

A kézi (6 és 12 kg) oltókészülékek használatakor:

- emeljük le a tartójáról a készüléket,
- enyhén ütögessük a padlóhoz (a tömörödött por fellazításához),
- fogjuk meg a lövőkét,
- vegyük ki a biztosító szeget (lemezt),
- közelítsük meg a tüzet amennyire, csak lehet,
- irányítsuk a lövőkét a tűz irányába,
- a pisztolyszelep lenyomásával nyissuk meg a por útját,
- a port lefedő mozdulatokkal, szakaszosan juttassuk a tűzre.

Ezeken kívül nagyon sok olyan eszköz van, mellyel a tűz romboló hatását csökkenteni lehet.

Néhány példa:

Letakarással (nem műszálas takaróval), tűzoltó takaróval (égő személy oltása mással, biztonsággal nem is végezhető), homokkal történő letakarással, lapáttal (tűzcsapóval), vederral, tűzcsap használatával.

FONTOS: az eloltott tűzről is értesíteni kell a tűzoltóságot, a terület szakszerű átvizsgálása (visszagyulladás veszélye) illetve a tűzvizsgálat megtartása miatt. Minden tüzet ki kell vizsgálni az újabb hasonló tűz megelőzése érdekében.

Dohányozni csak az erre a helyre kijelölt helyen szabad!

Tűzveszélyes munka szabályozása

- Tűzveszélyes tevékenységnek minősül az ív- és lánghegesztés, tűzgyújtás, nem robbanás-biztos elektromos berendezések vagy kézi szerszámok használata, szikraképződéssel járó munkafolyamatok, valamint minden olyan munkafolyamat mely 60 °C-nál nagyobb felmelegedést okozhat.
- Egyedi tűzveszélyes tevékenységet csak az e célra rendszeresített nyomtatványokon (alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység engedélyezése – tűzgyújtási engedély) kiadott írásos engedély alapján szabad végezni, **tűzvédelmi szakvizsga bizonyítvánnyal**.
- A munkaterület átadás-átvételéről írásban kell gondoskodni.
- A munkaterületen a tevékenység oltására alkalmas tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani.

Közlekedési, menekülési útvonalakra vonatkozó előírások

- A közlekedési utak, menekülési útvonalak, előterek és bejárati ajtók szabadon tartásáról folyamatosan gondoskodni kell. Azokat eltorlaszolni, leszűkíteni - úgy, hogy a menekülés lehetőségét akadályozza- még átmenetileg sem szabad.

A menekülési jelek elhelyezése:

Utánvilágító tűzvédelmi jelekkel kell megjelölni az elhelyezett

- tűzoltó készülékeket,
- fali tűzcsapokat, tűzcsapszerelvény-szekrényeket, a száraz oltóvízvezeték betáplálási és vízkivételi pontjait,
- bármely tartózkodási helyről nem látható tűzjelző kézi jelzésadókat,
- kézi indítású tűzoltó-technikai termékek kezelő szerkezeteit és
- beépített tűzoltó berendezés oltóközpontjainak bejáratát.

